

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی

۴۸۴

ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور

توصیه نامه شماره پنج:

اقدامات پیشگیرانه و بهداشتی

در واحدهای تهیه خوراک دام

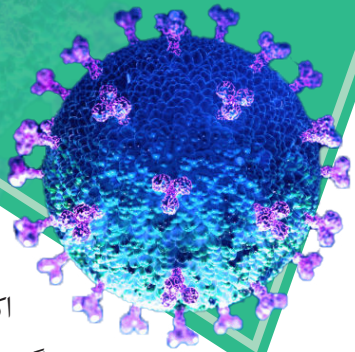

تهیه شده در:

کارگروه ملی ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا

در جامعه روستایی و عشایری کشور

۲۷ اسفندماه ۱۳۹۸

مقدمه

اکثر کشورهای دنیا طی زمستان ۱۳۹۸ دست به گریبان بحران شیوع گسترده ویروس کرونا (کووید ۱۹) هستند. رعایت بهداشت فردی و بهداشت محیط کار و ارتقای شرایط ایمنی محیط در کنترل گسترش این بیماری خطرناک بسیار مهم است. انتقال ویروس کرونا از فرد آلوده به دیگران از طریق قطرات آلوده به ویروس حین سرفه، عطسه، تخلیه ترشحات بینی و دهان در شعاع ۱ تا ۲ متری صورت می گیرد. تماس با اشیاء و سطوح آلوده باعث انتقال ویروس می شود. بنابراین ضدعفونی و گندزایی تجهیزات و ابزار کار می بایست به طور جدی مورد توجه قرار گیرد.

این توصیه نامه به وسیله کارگروه ملی ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور به منظور ارائه توصیه های بهداشتی برای پیشگیری از شیوع ویروس کرونا در واحدهای تهیه خوراک دام روستایی و عشایری است، تدوین شده است. در این توصیه نامه راهنما اطلاعات بهداشتی برای کاهش امکان انتقال ویروس برای حفظ سلامت کارگران و فعالان واحدهای تولید خوراک دام و جلوگیری از انتشار عمومی این ویروس تهیه شده است.

توصیه های کلی برای مشارکت در پیشگیری از شیوع بیماری کرونا

الف - رعایت بهداشت فردی

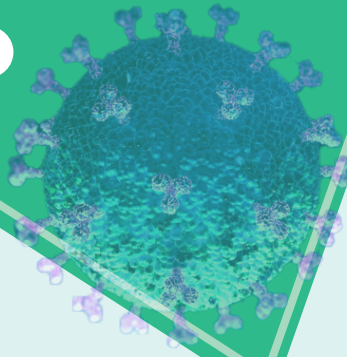
۱

- ◆ شاغلان در کارگاه ها و کارخانه های تهیه و تولید خوراک دام باید از لباس حفاظتی، ماسک، چکمه و دستکش مناسب استفاده کنند.
- ◆ شستشو و گندزدایی لباس کار، دستکش و سایر ملزومات در پایان فعالیت روزانه الزامی است.
- ◆ از ماسک، کلاه و پیشبند یک بار مصرف در حین کار به صورت روزانه استفاده کنید.
- ◆ بدون استفاده از دستکش به طور مستقیم با انواع خوراک دام، تجهیزات و ابزار کار در تماس نباشید.

- ◆ استفاده از دستمال کاغذی هنگام عطسه یا سرفه ضروری است (در صورت نبود دستمال، در مواقع سرفه و عطسه آرنج را جلوی دهان بگیرید).
- ◆ از دست زدن به چشم، بینی و دهان قبل از شستشو و ضدعفونی دست‌ها جداً خودداری کنید.
- ◆ در موقع کار با مواد و وسایل تهیه خوراک دام، از خوردن و آشامیدن پرهیز کنید.
- ◆ دست‌ها را مرتب با آب گرم و صابون به مدت ۲۰ ثانیه بشویید یا با استفاده از مواد ضدعفونی کننده بر پایه الکل ضدعفونی کنید.
- ◆ از دست دادن و مصافحه با یکدیگر پرهیز کنید.
- ◆ در صورت مشاهده علائم سرماخوردگی با رعایت اقدامات بهداشتی در خانه استراحت نمایید. فعالیت‌های خارج از منزل را تا حد امکان محدود نموده و از حضور در مکان‌های عمومی و شلوغ پرهیز کنید.

ب – بهداشت محل کار در واحدهای تولید خوراک دام

- ◆ تابلوهای آموزشی نحوه پیشگیری از انتقال بیماری های تنفسی به تعداد کافی در محل کارگاه یا کارخانه نصب شوند.
- ◆ ابزار کار از قبیل بیل های دستی، فرغون، سرتاس، شن کش یا چهار شاخ و ... را به طور مرتب گندزدایی کنید.
- ◆ ظرف حاوی مواد شوینده یا ضدعفونی کننده و دستمال کاغذی در محل مناسب در سرویس بهداشتی تعبیه شود.
- ◆ برای حمل و نقل مواد اولیه و خوراک آماده از خودروهای استاندارد تحت نظارت سازمان دامپزشکی استفاده شود.
- ◆ ضدعفونی خودروی حمل و نقل خوراک دام به صورت مستمر الزامی است.
- ◆ وسایل نظافت پس از هر بار استفاده، گندزدایی شوند.

ج - بهداشت انبار خوراک دام

۳

- ◆ تهویه مناسب هوا و تأمین هوای مطبوع در انبار خوراک دام الزامی است.
- ◆ گندزدایی مستمر تمام بخش‌ها و سطوح انبار خوراک دام نظیر دیوار، کف، سقف، دستگیره‌ها، ابزارآلات قابل ضدعفونی و ... ضروری است.
- ◆ سطوح در معرض تماس به طور مستمر تمیز و ضدعفونی گردد.
- ◆ باقی مانده مواد خوراکی باید به شیوه بهداشتی جمع‌آوری و امحاء شود.
- ◆ جمع‌آوری بقایا و مازاد خوراک دام از کف انبار و قرار دادن آن در کیسه‌های پلاستیکی محکم بدون درز و پارگی الزامی است.
- ◆ از ورود افراد متفرقه به داخل محیط کارگاهی و انبار جداً خودداری شود.
- ◆ استفاده از حوضچه ضدعفونی در درب ورودی کارگاه و انبار ضروری است.

۴

د - بهداشت محوطه توزیع خوراک دام

- ◆ از تجمع کیسه‌های خوراک دام در محوطه کارگاه و محل توزیع آنها خودداری شود.
- ◆ در هر مرحله از توزیع خوراک دام، لازم است تا کارگران به طور کامل و بر اساس دستورالعمل بهداشتی پیشگیری از شیوع کرونا دست‌ها را بشویند.
- ◆ هر گونه تجمع آب و پساب در محوطه توزیع خوراک دام بایستی به سرعت تخلیه و پاک‌سازی شود.
- ◆ متصدی توزیع خوراک دام ترجیحاً فردی غیر از کارگر انبار خوراک دام باشد.

۸

۵

۵- نکات مهم در استفاده از مواد گندزدا

- ◆ در زمان نظافت و گندزدایی باید سالن‌ها خالی از افراد بوده و درها و پنجره‌ها کاملاً باز گذاشته شوند.
- ◆ تعبیه هواکش در سالن و روشن نمودن آن در زمان گندزدایی الزامی است.
- ◆ در هنگام عملیات گندزدایی ملاحظات لازم به منظور جلوگیری از خطرات مربوطه به خصوص پرهیز از استنشاق گار کلر در نظر گرفته شود.
- ◆ آماده سازی گندزداها باید با آب سرد معمولی انجام گیرد.
- ◆ برای ضدعفونی سطوح و وسایل می‌توان از محلول وایتکس رقیق شده با آب استفاده نمود. یک استکان وایتکس تجاری (معمولاً ۵ درصد) با ۹ استکان آب خنک در بطری دردار پلاستیکی (مانند بطری‌های نوشابه خانواده) ریخته و بخوبی مخلوط شود. این محلول رقیق شده حداکثر به مدت یک روز (۲۴ ساعت) قابلیت استفاده برای گندزدایی دارد.

◆ محلول های گندزدا باید روزانه تهیه و استفاده شود و در معرض نور قرار نداشته باشد.

◆ لازم است سطوح گندزدایی شده به مدت ۱۰ دقیقه خیس بماند.

◆ نظافت را از یک نقطه شروع نموده و در نقطه مقابل به پایان برسانید.

◆ پارچه ها و دستمال های نظافت را پس از هر بار استفاده با آب داغ بشویید و سپس در محلول آب ژاول / وایتکس (هیپوکلریت سدیم) قرار دهید.

◆ پاکسازی قبل از ضدعفونی و گندزدایی ضروری است. در صورت مرطوب بودن سطوح، ابتدا نسبت به خشک و تمیز کردن سطوح اقدام و سپس ضدعفونی انجام شود.

◆ از تماس کافی سطوح با ماده گندزدا اطمینان حاصل شود.

◆ در صورت آلوده شدن دستکش، آن را تعویض نماید.

◆ از اختلاط مواد شوینده و گندزدای مختلف با هم از قبیل اختلاط جوهر نمک، وایتکس و پودرهای شوینده برای شستشو و گندزدایی جداً خودداری کنید.

منابع

سازمان دامپزشکی کشور (۱۳۹۸). مصوبات ۱۱ گانه اقدامات بهداشتی و پیشگیری مخاطرات در اماکن دامی و مراکز عرضه جهت پیشگیری از هرگونه مخاطره بهداشتی از جمله کرونا به مصرف کنندگان. تهران، سازمان دامپزشکی.

ضیایی، مینا (۱۳۹۵). کتابچه گندزدایی، سموم و راهنمای استفاده از مواد شیمیایی. بیمارستان امام سجاد شهریار.

First OIE/FAO-APHCA Regional Workshop on Feed Safety - Feed borne Disease Prevention, 12-15 July, 2010, Tokyo, Japan.

Codex Code of Practice on Good Animal Feeding (CAC/RCP). accessed 16 March 2020, available online: www.codexalimentarius.net

عنوان: ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور، توصیه‌نامه شماره پنج: اقدامات پیشگیرانه و بهداشتی در واحدهای تهیه خوراک دام
پدیدآورندگان: دکتر سید سهیل قائم مقامی، دکتر مریم طهماسبی
ویراستاران: دکتر اسماعیل کریمی دهکردی، مهندس سلمان افشار
مدیر داخلی: شیوا پارسانیک
تهیه شده در: کارگروه ملی ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور
طراحی و آماده سازی: دفتر شبکه دانش و رسانه های ترویجی
ناشر: نشر آموزش کشاورزی، مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی
صفحه آرا: سبا سادات کرمانی پوربقایی
شمارگان: محدود
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸
قیمت: رایگان
مسئولیت درستی مطالب با نویسندگان است.

برای غنا بخشیدن به محتوای آئین نامه لطفا نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق شماره تلفن و دورنگار بشرح زیر با ما در میان بگذارید. شماره تماس ۲-۴۴۱-۶۶۴۳۰۴۴۵ و دورنگار ۴۴۵-۶۶۴۳۰۴۴۵

شماره ثبت در مرکز فن آوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی ۵-۹۸ به تاریخ ۹۸/۱۲/۲۷ است.

نشانی: تهران، خیابان آزادی، بین نواب و رودکی، پلاک ۲۰۵، مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی، طبقه ۱۲
 تلفن: ۶۶۴۳۰۴۶۵ | تلفکس: ۶۶۴۳۰۴۶۴ | کد پستی: ۱۴۵۷۸۹۶۶۸